

T.C.
TRABZON ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ
KUR'AN-I KERİM OKUMA VE TECVİD DERSLERİ HAFIZLIK MUAFİYET
SINAVI UYGULAMA USUL VE ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak

Amaç ve Kapsam

Madde 1 – Bu Usul ve Esasların amacı; Diyanet İşleri Başkanlığınca verilen hafızlık belgesine sahip olup Trabzon Üniversitesi İlahiyat Fakültesi lisans programına kayıtlı öğrencilerin Kur'an-ı Kerim Okuma ve Tecvid (I-VIII) derslerinden muafiyetine ilişkin sınavın usul ve esaslarını düzenlemektir.

Dayanak

Madde 2 – Bu Usul ve Esaslar, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Trabzon Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Muafiyet Sınavının Uygulanmasına İlişkin Esaslar

Sınav Kurulu ve Takvimi

Madde 3 –

- (1) Muafiyet sınavı, her eğitim-öğretim yılı başında Kur'an-ı Kerim Okuma ve Kıraat Anabilim Dalı tarafından önerilen ilgili öğretim elemanlarından oluşan en az 3 (üç) kişilik asıl, 2 (iki) kişilik yedekten oluşan bir Sınav Komisyonu tarafından yürütülür.
- (2) Sınav Komisyonu; sınavın hazırlanması, uygulanması, değerlendirilmesi, sonuçların tutanak altına alınması ve Dekanlığa bildirilmesinden sorumludur.
- (3) Muafiyet sınavına ilişkin takvim her eğitim-öğretim yılı başında Dekanlık tarafından ilan edilir.

Başvuru Şartları

Madde 4 –

- (1) Sınava yalnızca Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) onaylı hafızlık belgesi bulunan ve bunu başvuru esnasında ibraz eden İlahiyat Fakültesi lisans öğrencileri başvurabilir.
- (2) Öğrenciler bu muafiyet sınavına öğrencilik süresi boyunca en fazla iki defa girme hakkına sahiptir. Muafiyet sınavı başvurusu, öğrencinin talebi doğrultusunda herhangi bir eğitim-öğretim yılının başında yapılabilir.

Değerlendirme ve Geçme Notu

Madde 5 – Sınav 100 (yüz) tam puan üzerinden değerlendirilir. Öğrencinin Kur'an-ı Kerim Okuma ve Tecvid derslerinden muaf sayılabilmesi için sınavdan en az 85 (seksen beş) puan alması zorunludur. Bu sınavda kısmi muafiyet uygulanmaz, tek bir baraj puanı esas alınır. Değerlendirme, Madde 6'da belirtilen puanlama esaslarına göre yapılır.

Sınav İçeriği ve Puan Dağılımı

Madde 6 – Muafiyet sınavı sözlü olarak tek oturumda yapılır. Sınav sonunda komisyon tarafından tutanak düzenlenir. Muafiyet sınavı üç ana bölümden oluşmaktadır:

A) Yüzünden Okuma Bölümü (30 Puan)

Bu bölümde öğrencinin Kur'an-ı Kerim'in tamamından seçilecek bir yeri okuması istenir.

Değerlendirme kriterleri şunlardır:

- Kur'an-ı Kerim'in tamamından seçilecek metinleri tahkik, tedvir ve hadr usullerine uygun okuyabilme,
- Tecvid kurallarının doğru uygulanması,
- Mahreç ve sıfatlara dair kural ve esaslara tam riayet.

B) Ezber Bölümü (40 Puan)

Öğrenciler lisans müfredatında yer alan 8 dönemin tamamındaki ezber konularından sorumludur. Sınavda her dönemin müfredatından 1 (bir) soru olmak üzere toplam **8 soru** sorulur. Sorular, Sınav Komisyonu tarafından kura usulüyle belirlenir. Her bir sorunun değeri **5 puandır**. Dönemlere göre ezber sorumluluk alanları şunlardır:

- **1. Sınıf 1. Dönem (Kur'an-ı Kerim I):** Bakara 1-5, Bakara 255 (Ayetel Kürsi), Bakara 285-286 (Amenerrasulü), Haşr Suresi son 4 ayet; Hümeze, Asr, Tekasür, Karia sureleri.
- **1. Sınıf 2. Dönem (Kur'an-ı Kerim II):** Adiyat, Zilzal, Kadir, Beyyine, Alak, Tin, İnşirah, Duha sureleri.
- **2. Sınıf 1. Dönem (Kur'an-ı Kerim III):** Leyl, Şems, Beled, Fecr, Gâşiye, A'la, Tarık, Buruc sureleri.
- **2. Sınıf 2. Dönem (Kur'an-ı Kerim IV):** İnşikak, Mutaaffîn, İnfitar, Tekvir sureleri ile Mülk suresi.
- **3. Sınıf 1. Dönem (Kur'an-ı Kerim V):** Abese, Naziat, Nebe, Saff ve Cuma sureleri.
- **3. Sınıf 2. Dönem (Kur'an-ı Kerim VI):** Yasin Suresi (1 ila 6. sayfalar dahil tüm sayfalar).
- **4. Sınıf 1. Dönem (Kur'an-ı Kerim VII):** Fetih Suresi (1 ila 5. sayfalar dahil tüm sayfalar).
- **4. Sınıf 2. Dönem (Kur'an-ı Kerim VIII):** Hucurat Suresi, Âl-i İmrân Suresi 190194. ayetler, Bakara Suresi 152-157. ayetler.

C) Tecvid (Teorik ve Uygulamalı) Bölümü (30 Puan)

Öğrencilere müfredat doğrultusunda toplam **5 soru** sorulur. Her bir sorunun değeri **6 puandır**.

Sorumluluk alanları ve sınıf müfredat dağılımı şunlardır:

1. Sınıf Müfredatı (Uygulamalı ve Temel Konular):

- Sakin Nun'un Hükümleri ve Medler (1. Dönem)
- Sakin Mim'in Halleri, İdgamlar, Hu Zamiri, Lafzatullah, Ra'nın Hükümleri (2. Dönem)

2. Sınıf Müfredatı (Teorik ve İleri Düzey Konular):

- Vakıf-İbtida ve Vasl Kuralları (1. Dönem)
- Sekte, Ha-i Sekt, Besmele, İstiaze, Tekbir, Tilavet Secdesi Kuralları (2. Dönem)

4. Sınıf Müfredatı (Kıraat Özel):

- Asım Kıraati ve Hafs Rivayetine Özel Okuyuşlar / Özellikler (Ferşî Hurûf ve özel kelimelerin tilavet usulleri)

Muafiyet Kapsamı, Sonuçların İlanı ve İtiraz

Madde 7 –

- (1) Muafiyet sınavında 100 (yüz) tam puan üzerinden en az 85 (seksen beş) puan alan öğrenciler, Kur'an-ı Kerim Okuma ve Tecvid (I-VIII) derslerinin tamamından muaf sayılır.
- (2) Muafiyet sınavında başarısız olan öğrenciler, ilgili dersleri Trabzon Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde müfredatta öngörülen şekilde almakla yükümlüdür.
- (3) Sınav sonuçları, Sınav Komisyonu tarafından düzenlenen tutanak doğrultusunda Dekanlık tarafından ilan edilir.
- (4) Sınav sonuçlarına ilişkin itirazlar, sonuçların ilanından itibaren 3 (üç) iş günü içinde yazılı olarak Dekanlığa yapılır. İtirazlar, Sınav Komisyonu tarafından incelenerek karara bağlanır ve sonuç ilgiliye yazılı olarak bildirilir.
- (5) Muafiyet hakkı kazanan öğrencilerin Kur'an-ı Kerim Okuma ve Tecvid (I-VIII) derslerine ilişkin muafiyet işlemleri, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda öğrenci bilgi sistemine işlenir.
- (6) Muafiyet sınavı sonucunda başarılı olan öğrencilerin, sınavın yapıldığı dönem ve sonraki dönemlere ait Kur'an-ı Kerim Okuma ve Tecvid dersleri transkripte Muaf (M) / Başarılı (P)] olarak işlenir. Öğrencinin önceki dönemlerde alıp başarılı olduğu derslerin notları korunur; varsa daha önce alıp başarısız olduğu geçmiş dönem Kur'an-ı Kerim dersleri de muafiyet kapsamına alınarak notları Muaf (M) olarak güncellenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 8 – (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan konularda, ilgili mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla yapılacak düzenlemelerde Trabzon Üniversitesi Senatosu yetkilidir.

Yürürlük ve Yürütme

Madde 9 –Bu Yönerge, 2026-2027 eğitim-öğretim yılı başından geçerli olmak üzere, Senato tarafından onaylandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Madde 10 – Bu usul ve esaslar hükümlerini Trabzon Üniversitesi Rektörü yürütür.

